

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt
och associationsrätt

Stockholm, 2021-03-10

Kungl. Tekniska högskolans yttrande över Ds 2020:26 Bättre skydd för tekniska företagshemligheter

Kungl. Tekniska högskolan (KTH) har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget om ett utvidgat straffansvar för dels olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet, dels olovligt röjande av teknisk företagshemlighet.

KTH är sammanfattningsvis positivt till förslaget. Det behövs ett bättre skydd för att kunna dela tekniska företagshemligheter i forskningssyfte än vad nuvarande lagstiftning ger. Företagsspioneri och obehöriga angrepp mot företagshemligheter medför stora skador som påverkar svenskt företagande och begränsar möjligheterna till forskning och innovation. Det gäller både när det är ett etablerat företag som delar sina företagshemligheter, och när det är en forskningsinstitution som delar enskilda forskares eller institutionens företagshemligheter som huvudman i ett forskningsprojekt, eller inom ramen för en upphandling.

KTH är positivt till avgränsningen i lagförslaget till tekniska företagshemligheter, dvs. att förslagen omfattar information gällande innovationer och produktionsmetoder för varor och tjänster. Det kan visserligen i praktiken uppstå gränsdragningsproblem gentemot det som enligt lag (2018:558) om företagshemligheter definieras som kommersiella företagshemligheter, men i de flesta fall torde det vara enkelt att särskilja dessa.

De sanktioner som nu står till buds mot obehöriga angrepp mot företagshemligheter, och som även ska verka i preventivt syfte, är skadeståndsansvar och arbetsrättsliga åtgärder. KTH delar utredningens slutsats att dessa inte är tillräckliga och vill påtala att de kanske är som mest otillräckliga i forskningsmiljöer som ofta är dynamiska och där personrörligheten är stor, internationella utbyten vanliga och där tillhörigheten till forskningsinstitutionen inte alltid grundar sig i en anställning.

I allt väsentligt anser KTH att behovet av ett utökat skydd är i samhällets intresse och är väl avvägt andra intressen såsom intresset för fri opinionsbildning, arbetstagarens ställning och behovet av visselblåsning. KTH anser däremot att det inte är klarlagt av utredningen om det är rimligt att studenter fullt ut ska omfattas av det utvidgade straffansvaret. KTH saknar en konsekvensanalys avseende studenters möjligheter att ta del av företagshemligheter inom ramen för sin utbildning. Det ligger i samhällets intresse att de rättsliga förutsättningarna för såväl akademiska forskare som studenter att delta i utbildning och forskning, både med egna företagshemligheter och genom att ta del av andras, är förutsebara och balanserade. Särskilt viktigt får anses vara att underlätta studenters deltagande för att säkerställa tillväxt av den tekniska kompetens som behövs för att möjliggöra forskning och innovation.

KTH delar utredningens slutsats att behovet av att skydda vissa uppgifter uppstår redan i förhandlingsskedet av ett samarbete. KTH vill tillägga att viss information dessutom är av särskilt känslig natur, t.ex. då informationen kan eller ska skyddas immaterialrättsligt. Behovet av ett konkret sekretesskydd för forskningsresultat som kan eller ska skyddas immaterialrättsligt är stort. KTH välkomnar att förslaget inte ställer upp krav på att ett bindande avtal om delandet av uppgifter ska ligga till grund för bedömningen av om en företagshemlighet har delats eller inte. KTH vill också i sammanhanget påminna om behovet av ett förtydligt lagstöd för att sekretessbelägga uppgifter även i förhandlingsskedet vad gäller samverkansforskning, 24 kap. 5 § Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) respektive uppdragsforskning, 31 kap. 12 § samma lag.

Avslutningsvis vill KTH peka på att företagshemligheter även kan röjas genom att de begärs ut som allmän handling. Lag (2018:558) om företagshemligheter ska inte tillämpas om den kommer i konflikt med grundläggande rättigheter och friheter enligt grundlagarna. Det bör betyda att en arbetstagare som på begäran lämnar ut en allmän handling som innehåller tekniska företagshemligheter undgår straffansvar såvida inte uppsåt kan styrkas. En sekretessbedömning innebär dock i regel svåra avvägningar. Huvudregeln är offentlighet enligt Offentlighetsprincipen och sekretess är ett undantag enligt Offentlighets- och sekretesslag (2009:400). Utökat straffansvar för röjande av företagshemlighet innebär sannolikt en mer restriktiv hållning hos de arbetstagare som ansvarar för sekretessbedömningar, vilket är i linje med förslaget, men det förtjänar att påpekas att det försätter dessa arbetstagare i en än mer utsatt position.

Svåra gränsdragningar i sekretessbedömningar är vanliga inom ramen för upphandlingar, där uppgifter ofta begärs ut. Forskningsinstitutioner har behov av avancerad utrustning som endast ett fåtal, ofta utländska, leverantörer kan erbjuda. Det svenska regelverket behöver vara tydligt och erbjuda det skydd som leverantörer utgår från finns. Lag (2018:558) om företagshemligheter och Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) behöver komplettera varandra på

ett tydligt sätt för att säkerställa att undantagen kan tillämpas – till och med indikera att de bör tillämpas.

Med vänlig hälsning

Sigbritt Karlsson
Rektor

